

ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Δ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 19 ΜΑΪΟΥ 2008
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Στο κείμενό του ο Τσιρόπουλος κάνει λόγο για τη βία και την τρομοκρατία που υπάρχει και πολλαπλασιάζεται ανησυχητικά στις μέρες μας. Τονίζει πως η βία εκδηλώνεται πια με όλες τις μορφές και ξεκινά από την έλλειψη ηθικών αξιών, εξυπηρετεί πολιτικές σκοπιμότητες και καταλύει τον πολιτισμό, αφού ούτε η παιδεία δεν έχει τη δύναμη να την περιορίσει. Ειδικά οι νέοι, που πιστεύουν πως η βία αποτελεί τη μόνη λύση στα προβλήματά τους, γίνονται υποχείρια της βίας και θεωρούν πως έτσι απαντούν στην αδικία του κοινωνικού συστήματος. Ωστόσο, το φαινόμενο οξύνεται και με τη βοήθεια των μαζικών μέσων ωφελούνται μόνο αυτοί που ασκούν τη βία και την τρομοκρατία. Αλλά, καταλήγει ο συγγραφέας, όταν υπάρχει τέτοια κρίση το μόνο που ζημιώνεται τελικά είναι ο πολιτισμός.

B1. Η βία αυτή ξεκινά από την αδίστακτη εσωτερική πεποίθηση ότι ο άνθρωπος ως ηθικό πρόσωπο, επομένως ως πρόσωπο ιερό κι αξιοσέβαστο, πέθανε. Στηρίζεται δηλαδή στην πίστη του σημερινού ανθρώπου αλλά και της κοινωνίας ολόκληρης ότι ηθικές αξίες δεν υπάρχουν και ότι ο άνθρωπος ως ύπαρξη και ως στόχος της ανάπτυξης και του πολιτισμού έπαψε να υπάρχει. Αυτό το φαινόμενο ενισχύεται στις μέρες μας από την υπέρμετρη ανάπτυξη του τεχνοκρατικού πολιτισμού, της ύλης και του πνεύματος του ωφελιμισμού. Έτσι, επικρατεί το δίκαιο του ισχυρότερου και ο ισχυρότερος είναι αυτός που έχει κυρίως τη δύναμη να επιβάλλει τη θέλησή του με τη βία, την τρομοκρατία και τη δύναμη των όπλων.

B2.α. Αίτιο – αποτέλεσμα: «Ίσως είναι περιττό ... τη ζωή μας»

β. Αιτιολόγηση: «Γιατί λύσεις δεν γεννούν...ούτε θα στοχαζόταν», «Γιατί μοιάζει να λύνουν...των αντιπάλων».

γ. Αίτιο – αποτέλεσμα: «...γεννούν περιπλοκές...ψευτίζουν τον άνθρωπο ... ούτε θα στοχαζόταν».

B3. αδίστακτη: ανενδοίαστη

θεριεύει: αγριεύει

αποκρίνονται: απαντούν

εκμηδενιστεί: εξαφανιστεί

αληθινός: γνήσιος

B4.α. «γιατί ο ηρωισμός γεννιέται από μια πίστη»

β. «Γιατί λύσεις δεν γεννιούνται· γεννιούνται περιπλοκές και οξύνεται το καθεστώς της βαρβαρότητας».

Γ. Τίτλος: «Η βία οδηγεί στην κρίση του πολιτισμού μας»

α' ερώτημα: αίτια του προβλήματος

ι) Οικονομικά αίτια

-Το υψηλό ποσοστό ανεργίας, η οικονομική δυσπραγία, το φάσμα της φτώχειας που αντιμετωπίζει σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού εξαιτίας της υπερβολικής αύξησης του κόστους ζωής, αποτελούν σημαντικούς παράγοντες που ωθούν το σύγχρονο άνθρωπο στη βία και την εγκληματικότητα.

- Οι έντονες οικονομικές ανισότητες, που συμβάλλουν μάλιστα στην όξυνση των κοινωνικών διαφορών, οδηγούν τις περισσότερες φορές στη χρήση βίας ως μόνου μέσου για την εμπόδιση της διεύρυνσης του χάσματος μεταξύ φτωχών και πλουσίων.

- Το πνεύμα του υλικού ευδαιμονισμού οδηγεί τον άνθρωπο στην τάση για εύκολο πλουτισμό, που πετυχαίνεται όμως με τη χρήση αθέμιτων μέσων, άμεσα συνδεδεμένων με τη βίαιη συμπεριφορά και την εγκληματική δράση.

ii) Κοινωνικά αίτια

- Η έλλειψη ιδανικών, ο κλονισμός και η αμφισβήτηση των ηθικών αξιών και η αδυναμία αντικατάστασής τους από νέες, καθιστούν το άτομο αδύνατο να ελέγξει ηθικά τις επιλογές του, αφού σκέφτεται μόνο το τι θέλει να πετύχει και όχι το πώς θα το πραγματοποιήσει.

- Ο ανταγωνιστικός και τεχνοκρατικός χαρακτήρας της σύγχρονης κοινωνίας, που αλλοτριώνει την προσωπικότητα του ανθρώπου, προκαλεί έντονα ψυχολογικά προβλήματα (άγχος, ανασφάλεια, καταπίεση), τα οποία ο άνθρωπος προσπαθεί να αντιμετωπίσει με τη χρήση βίας.

- Η επίδραση που ασκούν τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης με την συχνή, μετάδοση σκηνών βίας και την προβολή «ηρώων» που ενσαρκώνουν τα σύγχρονα πρότυπα του δυναμικού, ανυποχώρητου και αδίστακτου ανθρώπου, οδηγεί το άτομο στον εθισμό απέναντί της και κατά συνέπεια στην εξοικείωση με την βία.

iii) Πολιτικά αίτια

- Η επιβολή ενός αυταρχικού καθεστώτος ωθεί στην βία τους πολίτες

- Η προπαγάνδα, ο κομματικός φανατισμός, η φαυλότητα, οι παραβιάσεις πολιτικών δικαιωμάτων από δημοκρατικές κυβερνήσεις, μπορούν να προκαλέσουν βίαια επεισόδια.

β' ερώτημα: συνέπειες του προβλήματος

i) Για το άτομο:

- διακυβεύεται η ζωή του και τα επιτεύγματά του
- καταρρακώνεται η αξιοπρέπεια τόσο του θύτη όσο και των θυμάτων
- δημιουργούνται έντονα ψυχολογικά προβλήματα
- επέρχεται περιθωριοποίηση και κοινωνική απομόνωση
- περιορίζεται η ελευθερία έκφρασης και δράσης του

ii) Για την κοινωνία:

- διασπάται η κοινωνική συνοχή και υποβαθμίζεται η έννοια της κοινωνικής αλληλεγγύης
- υπονομεύεται η εφαρμογή των πολιτικών αποφάσεων και κλονίζεται το κύρος της εξουσίας και των νόμων
- καταργείται ο διάλογος και κατά συνέπεια το δημοκρατικό πολίτευμα δυσλειτουργεί
- προκαλούνται καταστροφές σε βάρος των μνημείων του πολιτισμού, με αποτέλεσμα ο τελευταίος να παρακμάζει.

γ' ερώτημα: τρόποι αντιμετώπισης του προβλήματος

- Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των μηχανισμών δίωξης του εγκλήματος

- Ορθή και έγκαιρη απονομή της δικαιοσύνης
- Εκσυγχρονισμός του σωφρονιστικού συστήματος
- Προσπάθεια πρόληψης της κοινωνικής παθογένειας τόσο από την πολιτεία όσο και την κοινωνία
- Αντιμετώπιση ανεργίας
- Ενίσχυση ανθρωποκεντρικού χαρακτήρα του εκπαιδευτικού συστήματος
- Καταπολέμηση της διάδοσης και εμπορίας ναρκωτικών
- Ψυχική στήριξη και ηθική καθοδήγηση των νέων από την οικογένεια
- Περιορισμός προβολής της βίας από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και προβολή ποιοτικότερων προγραμμάτων